

Títol: La Festa del Pi declarada festa patrimonial d'interès nacional

Descripció: Acord de govern de la Generalitat de Catalunya on es reclassifica la Festa del Pi de Centelles. Hi ha un annex on es descriu la festa

Any: 25 de maig de 2010

Organisme emissor: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya

Font: DOGC, 8 de juny 2010, p.44386

Consulta: https://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=551125

Recerca: Josep Rovira i Culler

ACORD GOV/102/2010, de 25 de maig, pel qual es reclassifica com a festa patrimonial d'interès nacional la Festa del Pi de Centelles.

Atès que per una Ordre de 17 de novembre de 1987 es va declarar festa tradicional d'interès nacional la Festa del Pi de Centelles (DOGC núm. 922, de 2.12.1987);

Atesa la disposició addicional del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya, que disposa que el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha de revisar les declaracions de festes tradicionals d'interès nacional declarades en el moment de l'entrada en vigor del decret i, si escau, tramitar la seva reclassificació en alguna de les categories previstes en l'article 3.1 mitjançant el procediment establert en els articles 14 i 15 de Decret esmentat;

Atesa la Resolució del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, de 21 de gener de 2010 per la qual s'incoa expedient per a la reclassificació com festa patrimonial d'interès nacional de la Festa del Pi de Centelles;

Atès que el Consell de la Cultura Popular i Tradicional va emetre informe favorable el dia 18 de gener de 2010 sobre l'expedient de reclassificació, amb especial esment a la parella de bous i la carreta;

Vistes les al·legacions presentades pels interessats, les quals han estat favorables a la reclassificació;

D'acord amb el que disposen l'article 6 de la Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional catalana i de l'associacionisme cultural i l'article 15 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya; A proposta del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, el Govern

Acorda:

—1 Reclassificar com a festa patrimonial d'interès nacional la Festa del Pi de Centelles i definir-ne les característiques, que consten en l'annex.

—2 Inscriure la reclassificació de la festa al Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.

—3 Publicar íntegrament aquest Acord al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, de conformitat amb el que preveu l'article 15.2 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya i notificar-lo a les persones o entitats responsables de l'organització de la festa o dels elements, a l'ajuntament i al consell comarcal corresponents.

—4 Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar recurs potestatiu de reposició davant el Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini d'un mes, o bé, recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en el termini de dos mesos, a comptar, en tots dos casos, des de l'endemà de la publicació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya o des de l'endemà de la corresponent notificació.

Barcelona, 25 de maig de 2010

Laia Bonet Rull

Secretària del Govern

Annex

Característiques de la festa

La primera notícia escrita de la Festa del Pi es troba al Llibre d'Administració de la parròquia de Santa Coloma de Centelles l'any 1751, on també es descriu el 1786 una festa pràcticament igual a la d'avui, i que té els seus precedents històrics en ritus precristians vinculats al solstici d'hivern.

Els preparatius de la festa comencen el dia de Sant Esteve, 26 de desembre, quan un grup de galejadors tria el pi que protagonitzarà la celebració als boscos de la rodalia. L'endemà, els galejadors preparen els cinc ramells de pomes i les garlandes de pa d'àngel i de galetes en forma d'estrella que el dia de la festa es penjaran del pi. Com a última prèvia, el dia 29 l'Associació de Galejadors reparteix la pólvora i els pistons entre els galejadors. Galejador és el que "fa gala" o galeja, és a dir, fa salves amb una arma d'avantcarga, normalment una escopeta, carrabina, fusell o trabuc, antiga o reproduïda, en to festiu.

El dia central de la festa és el 30 de desembre, festivitat de Santa Coloma. Les activitats comencen amb la "missa primera", a continuació de la qual els galejadors es dirigeixen al bosc on, després d'un esmorzar col·lectiu, tallen el pi a cops de destal. Un cop tallat, es col·loca dret, a força de braços, al damunt d'una carreta tirada per un jou de bous que el transportarà fins a la vila acompanyat pels galejadors i entre les primeres escopetades.

A les 12 en punt, repiquen les campanes de l'Església Parroquial i es produeix una galejada. Llavors, en mig de descàrregues serrades i traques espectaculars, el pi entra al poble precedit pels galejadors i per una banda de música que interpreta, tota l'estona, el pasdoble "A la Festa". A la Plaça Major, els galejadors envolten el pi i desapareixen repetidament les seves armes, en un ritual d'una gran contundència. Després s'inicia la marxa cap a l'Església, mentre els galejadors no paren de disparar les seves armes.

Un cop arribats davant de l'Església, el pi és baixat de la carreta i pujat, dret i a pes de braços, per l'escala fins a l'entrada del temple, on se'l fa ballar a dreta i esquerra mentre es canta la tonada "Ara balla el Pi, sí, sí...". Acabat el ball, el Pi s'entra a l'Església fins al presbiteri on es lliga per la part inferior del tronc a una corda que baixa del sostre i que, accionada per un torn, servirà per penjar-lo. Abans, però, a la brancada es lliquen els cinc penjolls de pomes amb una garlanda ornamental de pa d'àngel i galetes. Seguidament, el pi és hissat, de cap per avall, damunt del presbiteri fins a l'alçada en què es troba la imatge de Santa Coloma. En aquest moment els galejadors, en un acte de gran emotivitat i sentiment, entonen l'Himne de Santa Coloma.

Per acabar, a les set del vespre un grup de galejadors protagonitza una darrera galejada des de dalt del campanar, mentre la banda interpreta per darrera vegada el pasdoble de costum, també des de dalt del campanar.

La festa té un epíleg el dia dels Reis, 6 de gener, quan, a la una del migdia, es reuneixen els galejadors i reparteixen entre ells, el propietari del Pi, la Parròquia i l'Ajuntament, els poms de pomes i les garlandes que penjaven del Pi. Acte seguit despenegen el Pi i el treuen fora de l'església, on tothom qui ho vol n'arrenca unes branques i se les enduu a casa, amb la qual cosa finalitza definitivament la festa.

Elements de la Festa del Pi: la parella de bous i la carreta

Es tracta d'un element festiu singular i únic, el manteniment del qual representa la continuïtat d'una tradició ancestral transmesa per tradició oral, que estableix que el Pi ha de ser traslladat necessàriament per un jou de bous. Comporta que els galejadors han de mantenir durant tot l'any una parella de bous, destinats únicament i exclusiva a complir amb aquesta tasca el dia de la Festa del Pi. Se'ls dota d'estable, espai de pastura, alimentació diària, control veterinari i se'ls junyeix perquè estiguin acostumats

a treballar. Tradicionalment, les parelles de bous són de per vida i ni se'n pot canviar un, ni es poden canviar de banda.

La carreta és també una peça específica i serveix exclusivament per a transportar el pi. La carreta actual és la reconstrucció d'una tradicional carreta de càrrega de bous que datava del primer terç del segle XX, i manté tota la ferrament i alguns elements de fusta de la carreta original.

(10.139.022)